

Jernbanepersonalets bank og forsikring

ÅRSRAPPORT 2019

ÅRSREGNSKAP 2019

Innhold

ÅRSRAPPORT 2019	0
ÅRSREGNSKAP 2019	1
ÅRSBERETNING FOR 2019	2
Virksomheten i 2019	2
Samfunnsansvar	2
Fremtidsutsikter	3
RESULTAT	5
BALANSE	6
KONTANSTRØMOPPSTILLING	7
.....	7
NOTE 1 - PERSONALE	9
NOTE 2 - EGENKAPITAL	9
NOTE 3 - KAPITALKRAV OG SOLIDITET	10
NOTE 4 - GODTGJØRELSER	10
NOTE 5 - SKATT	11
NOTE 6 - YTELSER, PENSJONSKOSTNADER OG LÅN TIL TILLITSVALGTE OG LEDERE	12

ÅRSBERETNING FOR 2019

Finanskonsernet JBF ble etablert 1. januar 2001, og består av Jernbanepersonalets Forsikring Gjensidig (JBF Forsikring) og Jernbanepersonalets Sparebank (JBF Bank). For mer utførlig beskrivelse av finanskonsernet og virksomhetene vises det til beretningene for JBF Forsikring og JBF Bank.

Konsernstyret har det formelle styreansvaret for begge virksomhetene, mens virksomhetsstyrene er rådgivende for konsernstyret og konsernledelsen iht egen instruks. Konsernsjefen er daglig leder for begge virksomhetene, mens den operative virksomheten i hver av disse ledes av en virksomhetsansvarlig.

Virksomheten i 2019

Tallene i parentes er de tilsvarende tall for 2018. Konsernets driftsinntekter i 2019 er 1 434,9 mill. (1 120,9 mill.). Kostnadene er 1 087,5 mill. (1010,5 mill.) Resultat før skatt er 346,8 mill. (110,4 mill.) og resultat etter skatt og andre resultatkomponenter er 300,1 mill. (78,2 mill.).

For JBF Bank er det et overskudd på 75,2 mill (61,1 mill). Bankens resultat og utvikling er tilfredsstillende når vi ser på konkurransesituasjonen i markedet og at JBF Bank har 99 % av sin utlånsportefølje mot personmarked.

For JBF Forsikring er det et overskudd på 224,9 mill (19,0 mill). Driftsresultatet er noe svakere enn forventet grunnet konverteringen til nytt kjernesystem og ressurser brukt på det. Finansavkastningen har vært over all forventning og styrker forsikringsselskapets soliditet ytterligere.

Forvaltningskapitalen er 12 604,0 mill (11 606,1 mill) etter eliminerings for konserninterne transaksjoner.

Ansvarlig kapital er 2 739,2 mill (2 549,9 mill) som gir et overskudd i forhold til kapitalkravene på 1 512,4 mill (1 412,4 mill).

Konsernstyret anser arbeidsmiljøet som godt, som bekreftes i årlige medarbeiderundersøkelser. Det er ikke registrert behov for spesielle arbeidsmiljøtiltak. Det har ikke vært skader eller ulykker i arbeidet. Sykefraværet i 2019 var 2 514 dager (6,8 %) mot 1 949 dager (5,3 %) året før.

Av konsernets 160 ansatte er det ca. 56 % kvinner. Konsernledelsen består av 2 kvinner og 5 menn. Ansettelser skjer ikke i strid med lov om likestilling mellom kjønnene eller lov om forbud mot diskriminering. I konsernstyret på 8 medlemmer er 4 av medlemmene kvinner.

For ytterligere detaljer vises det til konsernregnskapet og regnskapene for virksomhetene, med noter.

Konsernstyret mener at det fremlagte regnskapet med noter sammen med beretningen gir fyllestgjørende informasjon om konsernet pr 31.12.2019. Konsernstyret er ikke kjent med at det er inntrådt forhold etter dette tidspunktet som gir et annet bilde. Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift, og konsernstyret bekrefter at forutsetningen for fortsatt drift er tilstede.

Samfunnsansvar

Konsernet har vedtatt etiske retningslinjer for virksomheten. Disse omhandler både intern virksomhet og vår samhandling med kunder, leverandører og samarbeidspartnere. Disse skal ivareta et åpent og tillitsfullt internt arbeidsmiljø, og bidra til å redusere risiko for korrupsjon, og

konsernets rennommerisiko. Det er etablert interne revisjonsordninger på tegning, kredittgivning og skadeoppgjør. De etiske retningslinjene gjennomgås årlig med de ansatte i hver enkelt avdeling.

De ansattes kunderådgivning skal tilfredsstillende autorisasjonskravene i respektive virksomhet, som skal sikre høy kompetanse og gode etiske holdninger i rådgivningen. Bransjens autorisasjonsordninger inkludert periodisk oppdatering følges.

Det er implementert retningslinjer og rutiner som skal sikre mot hvitvasking, og rapportering til myndighetene ved mistanke. Opplegget er basert på myndighetenes krav og veiledning/anbefaling fra næringen. Risk manager gjennomfører stikkprøver på at rutinene følges. Det er utpekt hvitvaskingsansvarlig for begge virksomhetene i konsernet.

Det er ikke avdekket interne misligheter av noen art. Fokus vil fortsatt være høyt på retningslinjer og rutiner som skal sikre mot dette.

De ansattes rettigheter er godt ivaretatt gjennom ansettelsesavtaler og det regelverket som konsernet har etablert, basert på avtaleverket i Finans Norge. Konsernet har en egen Bedriftsavtale som fremforhandles med de tillitsvalgte, og som regulerer de interne plikter og rettigheter. Flertallet av de ansatte er organisert. Det er godt samarbeidsklima med de tillitsvalgte. De ansatte er representert i konsernets og virksomhetsstyrende organer. Det er et

mål å opprettholde de gode betingelsene og relasjoner overfor konsernets ansatte.

Det er ikke utarbeidet retningslinjer for ivaretagelse av menneskerettigheter, heller ikke mht krav om likestilling/diskriminering. Kravene anses likevel godt ivaretatt gjennom gode holdninger og en åpen bedriftskultur.

Det er ikke utarbeidet særskilte regler for konsernets energibruk og miljøpåvirkning. Det legges vekt på å anvende miljøriktige produkter og tjenester der det er praktisk.

Samlet sett mener konsernstyret at hensynet til samfunnsansvar er godt ivaretatt. Behovet for utarbeidelse av mer formaliserte retningslinjer på de enkelte områdene vurderes løpende.

Fremtidsutsikter

Resultatet for 2019 er svært tilfredsstillende.

Konsernets produkter og service har god kvalitet, til konkurransedyktige betingelser. Konkurransen på bank-siden er fortsatt sterk, og det er utfordrende å kombinere kravene til nødvendig inntjening og konkurransedyktige betingelser. Kundelojaliteten er høy, og det er positiv kundeutvikling i begge virksomheter. Konsernstyret mener at grunnlaget for å nå hovedmålsettingene over tid er godt.

Oslo, 31. desember 2019

06. mars 2020

I konsernstyret for Jernbanepersonalets Bank og Forsikring

Lise Lotte Solum

Leder

Hans Draagen
Nestleder

Rolf Juul Ringdal

Øivind Gaarder

Catharina Munthe

Jane B. Sætre

Robert Homstad
Ansatte rep.

Etej Nawo
Ansatte rep.

Lars Fritze
Konsernsjef

RESULTAT

(Beløp i 1.000 kr.)	Note	2019	2018
Renteinntekter og lignende inntekter bank		259 060	212 277
Premieinntekter for egen regning forsikring		879 936	844 032
Netto finansinntekter bank		19 403	13 073
Netto finansinntekter forsikring		204 821	-9 631
Andre inntekter		71 692	61 190
Sum driftsinntekter		1 434 912	1 120 941
Rentekostnader og lignende kostnader bank		114 887	76 872
Erstatninger for egen regning forsikring		680 453	676 793
Driftskostnader	4, 6	278 251	238 987
Andre kostnader		13 919	17 872
Sum kostnader		1 087 510	1 010 524
Driftsresultat før tap og sikkerhetsavsetninger mv		347 402	110 417
Tap på utlån bank		-720	1 814
Gevinst/-tap på finansielle anleggsmidler bank		-46	5 552
Endring i sikkerhetsavsetninger mv. forsikring		1 288	-1 300
Resultat før skatt		346 788	115 455
Skatt	5	46 675	36 331
Resultat før andre resultatkomponenter		300 113	79 124
Aktuarielle tap på ytelsesbasert pensjon		0	1 259
Skatt på andre resultatkomponenter		0	-315
Årsresultat		300 113	78 180

BALANSE

(Beløp i 1.000 kr.)

	Note	2019	2018
Eiendeler			
Kontanter og bankinnskudd		468 580	376 302
Utlån		7 960 961	7 471 673
Obligasjoner og sertifikater		814 170	772 244
Andeler i obligasjons- og pengemarkedsfond		1 374 296	1 312 928
Aksjer, andeler og egenkapitalbevis		1 432 286	1 208 802
Andre immaterielle eiendeler		121 991	89 424
Bygninger og fast eiendom		19 245	9 930
Øvrige eiendeler		412 497	364 800
Sum eiendeler		<u>12 604 026</u>	<u>11 606 103</u>
Gjeld og egenkapital			
Gjeld til kredittinstitusjoner		1 924	2 374
Innskudd fra og gjeld til kunder		6 920 726	6 471 814
Verdipapirgjeld		1 309 897	1 109 816
Forsikringsforpliktelser		838 708	804 482
Utsatt sakt	5	26 064	22 938
Annen gjeld og forpliktelser		294 896	294 690
Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter		51 136	47 243
Ansvarlig lånekapital		150 000	150 000
Egenkapital inkl. avsetninger til fond	2	2 710 562	2 621 776
Periodens resultat, ikke disponert		300 113	80 969
Sum gjeld og egenkapital		<u>12 604 027</u>	<u>11 606 102</u>

KONTANSTRØMOPPSTILLING

(beløp i 1.000 kr.)		2019	2018
<i>Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter</i>			
Endring utlån til kunder		-497 680	-333 309
Renteinnbetalinger på utlån fra kunder		241 716	199 748
Endring innskudd fra kunder		454 390	101 035
Renteutbetalinger på innskudd fra kunder		-84 350	-56 914
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner		2 960	2 965
Endring sertifikater og obligasjoner		-41 925	-99 554
Innbetaling av premier direkte forsikring		907 104	959 044
Andre forsikringsrelaterte innbetalinger		176	176
Netto provisjonsinnbetalinger bank		62 243	50 931
Utbetaling av gjenforsikringspremier		-5 028	-4 599
Utbetaling av erstatninger direkte forsikring		-691 017	-661 800
Innbetaling av gjenforsikringsoppgjør for erstatninger		-	-
Verdiendring på finansielle instrumenter og valuta		-1 348	-1 080
Netto inn-/utbetaling kortsiktige investeringer i verdipapirer		-44 786	-49 758
Driftsutbetalinger		-264 537	-238 729
Andre forsikringsrelaterte utbetalinger		-8 055	-8 713
Innbetaling av renter, utbytte mv		31 451	25 528
Utbetaling av skatter		-53 525	-36 686
Utbetalte gaver		-390	-313
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktivite	A	7 399	-152 028
<i>Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter</i>			
Innbetalinger ved salg av verdipapirer		29 764	-55 430
Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer		-48 883	14 035
Innbetaling på tidligere avskrevne fordringer		-	-
Investering i eiendom		-40 846	3 916
Investering i immaterielle eiendeler		-9 920	-47 897
Investering i varige driftsmidler		-5 271	5 388
Netto kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter	B	-75 156	-79 987
<i>Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter</i>			
Netto endring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		200 081	259 993
Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		-25 697	-16 123
Netto inn-/utbetaling av lån fra kredittinstitusjoner		-450	2 362
Renteutbetalinger på ansvarlige lån		-6 375	-6 031
Netto inn-/utbetaling ved utstedelse/forfall ansvarlige lån		0	25 000
Utbytte til egenkapitalbeveiseiere		-7 525	-6 450
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktivitete	C	160 034	258 751
Netto endring likvider i perioden	A+B+C	92 277	26 736
Likviditetsbeholdning 01.01		376 303	349 567
Likviditetsbeholdning 31.12		468 580	376 303

Oslo, 31. desember 2019

06. mars 2020

I konsernstyret for Jernbanepersonalets Bank og Forsikring

Lise Lotte Solum
Leder

Hans Draagen
Nestleder

Rolf Juul Ringdal

Øivind Gaarder

Catharina Munthe

Jane B. Sætre

Robert Homstad
Ansatte rep.

Enej Nawo
Ansatte rep.

Lars Fritzø
Konsernsjef

NOTE 1 – PERSONALE

Jernbanepersonalets Bank og Forsikring ble etablert 01.01.2001 med et konsernstyre og en konsernsjef.

Følgende stillinger inngår i konsernledelsen:

Konsernsjef	Ansatt i begge virksomheter
Konserndirektør bank	Ansatt i JBF Bank
IT-direktør	Ansatt i JBF Forsikring
Direktør Forretningsutvikling Bank	Ansatt i JBF Bank
Direktør Salg og Marked Forsikring	Ansatt i JBF Forsikring
Direktør Risiko og Compliance	Ansatt i JBF Forsikring
Direktør HR og OU	Ansatt i JBF Forsikring

Kostnader for konsernstyret, konsernsjef og øvrige fellesfunksjoner blir fordelt på hver av selskapene. Pr. 31.12.2019 var det totalt 160 ansatte (162 årsverk) i konsernet.

NOTE 2 – EGENKAPITAL

(beløp i 1.000 kr.)

Egenkapital 01.01.2019	2 763 273
Korrigerings av disponering 2019	189
Utbetalte gaver fra gavefond	-390
Endring i estimatawik pensjoner direkte mot egenkapital	-32
Resultat før andre resultatkomponenter	291 484
Aktuarielle tap på ytelsesbasert pensjonsordning	142
Skatt på andre resultatkomponenter	-355
Totalresultat 2019	291 271
Egenkapital 31.12.2019	3 054 122

NOTE 3 – KAPITALKRAV OG SOLIDITET

(beløp i 1.000 kr.)

31.12.2019 31.12.2018

Netto ansvarlig kapital CRD-IV foretak	870 434	858 471
Netto ansvarlig kapital for forsikringsdelen	1 919 121	1 748 582
Brutto ansvarlig kapital i gruppen	2 789 555	2 607 053
Konserninterne innskudd av ansvarlig kapital	50 325	57 128
Netto ansvarlig kapital i gruppen	2 739 230	2 549 925
Kapitalkrav for CRD IV-foretaket	639 133	589 487
Kapitalkrav for forsikringsdelen	587 713	548 062
Samlet krav	1 226 846	1 137 549
Overskudd/underskudd	1 512 384	1 412 376
Overoppfyllelse i prosent av samlet kapital- og solvenskapitalkr	123 %	124 %

Konsernet oppfyller krav i konsolideringsforskriften §7.

NOTE 4 – GODTGJØRELSE

(beløp i 1.000 kr.)

PricewaterhouseCoopers AS :	2019	2018
Lovpålagt revisjon (inkl. m.v.a.)	33	32

NOTE 5 – SKATT

(beløp i 1.000 kr.)

	31.12.2019	31.12.2018
Midlertidig forskjeller :		
Pensjonsforpliktelser	-84 451	-78 227
Forsikringtekniske avsetninger presentert som EK	241 892	256 255
Kundefordringer	-470	-280
Verdipapirer	79 076	46 091
Driftsmidler	-4 803	-5 099
Netto midlertidige forskjeller	231 244	218 741
Forskjeller som ikke inngår i beregningen av utsatt skatt/skattefordel	-126 988	-126 988
Grunnlag for utsatt skatt/skattefordel i balansen	104 256	91 753
Utsatt skattefordel (25%)	26 064	22 938
Utsatt skattefordel i balansen	26 064	22 938

Årets skattekostnad på ordinært resultat fremkommer slik :

	2019
Grunnlag for betalbar skatt	
Resultat før skattekostnad	346 881
Permanente forskjeller	-155 253
Grunnlag for årets skattekostnad	191 628
Endring i midlertidige forskjeller	-12 503
Korreksjon for direkte balanseførtes forskjeller i år ført over utvidet resultat	1 420
Skattepliktig inntekt	180 546
Grunnlag for betalbar skatt (i skattekostnaden)	180 546
25% av grunnlag for betalbar skatt (i skattekostnaden)	45 136
Endring i utsatt skatt	3 126
For lite avsatt skatt tidligere år	-428
Justering utsatt skattefordel mot utsatt skatt	0
Skattefunn 2017	-4 500
Betalbar formueskatt	4 894
Korreksjon på skatt for direkte balanseførte forskjeller som inngår i beregning på utsatt skatt	-355
Sum skattekostnad på ordinært resultat	47 873

NOTE 6 – YTELSE, PENSJONSKOSTNADER OG LÅN TIL TILLITSVALGTE OG LEDERE

(i 1.000 kroner)

	Lønn	Honorarer	Natural- ytelser	Pensjons- kostnad	Utlåns- saldo	Gjenv. løpetid	Rentesats
--	------	-----------	---------------------	----------------------	------------------	-------------------	-----------

Konsernledelsen

Konsernsjef/konserndirektør forsikring	2 655	-	224	183	179	7,33	2,05 %
					3 140	21,83	2,05 %
					398	4,91	2,05 %
					16	5	2,05 %
Konserndirektør/virksomhetsansvarlig bank	2 181	-	155	103	2 156	26,1	2,05 %
IT-direktør	1 708	-	131	130	4 868	9,1	2,05 %
Direktør Forretningsutvikling Bank	1 409	-	34	20	1 900	9,66	2,05 %
					514	11,75	2,05 %
					458	13,08	2,05 %
Salgs- og markedsdirektør Forsikring	1 424	-	41	125	8 101	19	2,05 %
Direktør Risiko og Compliance	1 043	-	20	82	1 080	9,25	2,05 %
Direktør HR og Organisasjonsutvikling	1 131	-	21	101	1 686	9,25	2,05 %

Konsernstyret JFG og JS

Lise-Lotte Solum		197					
Hans Draagen		115					
Jane B. Sætre		186			286	2,83	3,68 %
Øivind Gaarder	36	112			2 097	11,83	3,33 %
Catharina Munthe		96					
Rolf Ringdal		-			1 620	12,6	3,43 %
Lisbeth Jahnsen (ansattes representant)	926	115	27	67	288	7,66	2,05 %
					2 205	21,58	2,05 %
Ulf Rasmussen (ansattes respresentant)	897	-	21	51	1 343	9,75	2,05 %
					27	9,5	2,05 %
Robert Homstad (ansattes representant)	855	93	37	46	5 759	2875	2,05 %
Grethe T. Thorsen (v)		-			933	8,25	3,23 %
Reidun Eckhoff (v)		2					
Torfinn Håverstad (v)		2			1 473	9,75	2,85 %
Jan Georg Daae Hansen (v)		-					
Bente Sandaker (v)		-			1 790	29,33	3,58 %
Enej Novo (v)	762	-	17	33	1 406	15,58	2,05 %
Anita Skofteby (v, ansattes representant)	679	-	29	31	426	7,25	2,05 %
					1 886	23,08	2,95 %
					2 985	24,83	2,05 %

(i 1.000 kroner)

Valgkomiteén JFG og JS

Tor Egil Pålerud		32						
Jan Even Nystad								
Knut Arne Kjustad				32	1 727	16,5	2,05 %	
Rolf Kristian Kofoed	1 333	14	41	124	7 122	15,16	2,05 %	
					1 373	20,16	2,05 %	
Ellen Vold (v)		-			2 284	26,41	3,43 %	
Patrick Austvik (v)		-						
Håkon Hommerstad-Tveit (v)	1 424	-	43	125	8 101	19	2,05 %	

Virksomhetsstyret JFG

Knut Bernt Svårdal		35						
Svein Norolf Bø		28			1 618	1,58	4,30 %	
					1 199	19,91	3,58 %	
Bjarne Ødegaard		28						
Eva Skiaker (ansattes representant)	758	-	21	40	1 788	15,08	2,05 %	
Svein Hopland (v)		-			150	8,33	3,45 %	
Marianne Ravnanger Nilsen (v)		-						
Øystein Ellefsæter (v)	893	7	20	48	2 690	5,5	2,05 %	

Virksomhetsstyret JS

Eystein Lerheim		28						
Eirik Larsson		37			659	10	3,43 %	
Anita Lie Tærud		28			2 210	9,08	2,05 %	
					2 929	25,75	2,05 %	
Elin Østreng (ansattes representant)	711	28	22	33	1 500	24,25	2,05 %	
Kjell Næss (v)		9						
Ola Rune Kleiven (v)		2						
Merete Bjarnesen	584	-	15	37	726	2,66	2,05 %	

Forstandskapet JS

41

Generalforsamling JFG

35

Honorarer er inkl. møtegodtgjørelse. Pensjonskostnader er faktisk betalt pensjonsforsikringspremie.

Satsene for honorarer og møtegodtgjørelse fastsettes av generalforsamling/forstanderskap.

Lån til konsernledelsen er gitt til samme betingelser som øvrige ansatte.

Til konsernstyret i Jernbanepersonalets bank og forsikring

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Jernbanepersonalets bank og forsikrings (konsernet) årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2019, resultat og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet.

Etter vår mening er konsernets medfølgende årsregnskap for regnskapsåret som ble avsluttet 31. desember 2019 i det alt vesentlige an sammenstilling av regnskapene til Jernbanepersonalets Sparebank og Jernbanepersonalets Forsikring Gjensidig.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Presisering – Grunnlag for regnskapsavleggelse

Vi gjør oppmerksom på at regnskapet er utarbeidet ved å summere regnskapene til Jernbanepersonalets Sparebank og Jernbanepersonalets Forsikring Gjensidig og eliminere transaksjoner og mellomværende mellom disse to selskapene. Som et resultat av dette anses ikke regnskapet å være utarbeidet fullt ut i henhold til regnskapsreglene for konsernregnskap i Regnskapsloven. Vår konklusjon er ikke modifisert som følge av dette.

Konsernstyrets ansvar for regnskapet

Konsernstyret er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med prinsippene omtalt i Presisering – Grunnlag for regnskapsavleggelse, og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et regnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Oslo, 6. mars 2020
PricewaterhouseCoopers AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Erik Andersen', is written over the printed name.

Erik Andersen
Statsautorisert revisor